

ØYVIND BRANDTSEGG/ STATENS KARTVERK

HAMAR

VLBI MUSIC

Kartverket har et nasjonalt ansvar for geografisk informasjon. Som nasjonal geodatakoordinator leder og samordner Kartverket arbeidet med den nasjonale geografiske infrastrukturen i Norge.

Men hva er et kart? Ifølge Wikipedia er det «en generalisert avbildning av geografiske objekter med deres romlige relasjoner... I dagligtalen mener man med begrepet «kart» et geografisk kart som avbilder et stykke av jordkloden i forenklet form.» Kartet forteller oss hvor vi er i forhold til omgivelsene. Hvordan vår kropp beveger seg i forhold til alle andre kropper i universet. Men alle elementer er bestandig i bevegelse i forhold til hverandre, så hvordan kan man egentlig feste relasjoner i rom og tid og påstå at de er sanne? Hvordan får man kartet til å stemme med terrenget?

Kartografi kombinerer vitenskap, estetikk og teknikk, og har som grunnpremiss at virkeligheten kan modelleres for å kommunisere romlig informasjon på en effektiv måte. Nyere teknologi, som for eksempel GPS, gjør det mulig å fastsette en posisjon med svært stor nøyaktighet. Systemet baserer seg blant annet på en serie satellitter i bane rundt jorden. Radiosignaler mellom jordoverflaten og elementer i verdensrommet gjør det mulig å regne ut en posisjon i tre dimensjoner.

Dette komplekse teknologiske systemet er utgangspunkt for Øyvind Brandtseggs svimlende nye komposisjon *VLBI Music*, spesielt utviklet for Kartverket. Man kan si at dette er lyden av rommets dybde, av avstander så store at vi nesten ikke er i stand til å romme idéen om dem i våre sinn. Kunstneren selv forklarer: «Lydinstallasjonen *VLBI Music* er basert på målinger av fjerne kvasarstjerner, som Kartverket bruker som referanse for alle andre målinger (GPS, satellitter, miljøendringer og annet). Det er ikke en sonifikasjon av selve kvasarsignalet, men jeg tar utgangspunkt i de prosessene (VLBI) som brukes for å skape målinger med millimeterpresisjon ut fra det støyrike signalet. Installasjonen *VLBI Music* er montert fysisk på Hønefoss, men man kan også «fange inn» lydinstallasjonen ved bruk av webradio og mobilapplikasjon.» Brandtsegg har besøkt observatorier og antenner på Svalbard og Bonn i Tyskland, og her har han undersøkt teknologien som brukes i måling av digitale radiosignaler for produksjon av blant annet kart og GPS. Lydinstallasjonen *VLBI Music* er resultat av hans kunstneriske prosess. De neste 7 årene kan man følge den 7 år lange komposisjonen også gjennom web radio og en mobil applikasjon.

Marianne Heier, på vegne av fagkomiteen for 7. tildelingsrunde (LES) v/ Merete Røstad, Ole John Aandal og Marianne Heier